

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ННІ культури і мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор ННІ культури і мистецтв
Устименко-Косоріч О.А.
“_____” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОГО МИСТЕЦТВА

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

освітня-програма/програми Середня освіта Образотворче мистецтво

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією ННІ культури і мистецтв
« 31 » серпня 2021 р.
Голова
 Руденко О.Ф.
(ПІБ, наук. ступінь, вч. звання)

Суми – 2021

Розробник:

Зав'ялова О.К. - доктор мистецтвознавства, професор кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології

Протокол № 1 від „ 31 ” серпня 2021 року

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва,
музикознавства та культурології

(підпис)

О. К. Зав'ялова
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 5	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й, 2-й		1-й, 2-й	
Лекції			
32 год.		год.	
Практичні, семінарські			
36 год.		год.	
Самостійна робота			
80 год.		год.	
Консультації:			
2 год.	год.		
Загальна кількість годин - 150		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вивчення курсу «Історії зарубіжного мистецтва» передбачає засвоєння студентами спеціальності 014 Середня освіта Образотворче мистецтво знань певних етапів розвитку, напрямів, жанрів, стилів образотворчого мистецтва та архітектури будь-якої історичної доби; життєвого шляху і творчості видатних митців; а також ознайомлення з теоретичними проблемами, пов'язаними з розкриттям структурної своєрідності, різних засобів та матеріалів творів різних жанрів та стильових напрямів.

Вивчення програмного матеріалу даної дисципліни, як і інших спеціальних дисциплін, сприяє оволодінню загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта «Образотворче мистецтво». При вивченні дисципліни доцільно застосовувати принцип історичної послідовності та метод компаративного аналізу, що якнайкраще сприяють створенню загальної картини розвитку образотворчого мистецтва та архітектури, висвітленню еволюції того чи іншого жанру або стилю, а також творчості митців різних часів.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Історія зарубіжного мистецтва» викладається студентам ОР Бакалавр і вимагає обізнаності (в об'ємі шкільного курсу) із історичним розвитком культури і мистецтва, творчістю видатних митців та знаменитих витворів живопису, скульптури й архітектури.

3. Результати навчання за дисципліною

Курс передбачає узагальнення знань про стильове різноманіття й теоретичні концепції розвитку різних видів мистецтва протягом всього історичного розвитку, поглиблене вивчення термінології та професійного понятійного апарату. Забезпечує розширення знань про естетичні засади й тенденції розвитку напрямів мистецтва як галузі практичної діяльності, його функцій, структури та різновидів.

Знання та уміння: знати та володіти термінологією з образотворчого мистецтва..	ПРН 2	Знати термінологію з образотворчого мистецтва.
Знання: загальної структури образотворчого мистецтва розкриває міждисциплінарність художнього конструювання. Уміння: поєднувати знання з різних галузей в авторському творі.	ПРН 3	Знати та розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру образотворчого мистецтва.
Знання: історії розвитку зарубіжного і українського образотворчого мистецтва. Уміння: в творчій роботі втілювати особливості напрямків мистецтва.	ПРН 4	Знати історію розвитку зарубіжного і українського образотворчого мистецтва, орієнтується у напрямках мистецтва, вміти визначати приналежність до тієї чи іншої доби, визначати автора твору, давати художню характеристику твору мистецтва.
Знання основних стильових напрямків у мистецтві. Уміння втілювати стильові напрямки в авторському творі.	ПРН 5	Знати основні стильові напрямки у мистецтві, вміти працювати в них, виконувати творчі роботи з основних видів мистецтва.
Знання: теоретичних основ інформаційно-комунікаційних технологій. Уміння: демонструвати власну ідею за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.	ПРН 15	Володіти інформаційно-комунікаційними технологіями.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А 90-100 балів Відмінно	студент досконало знає теоретичний матеріал і мистецькі зразки; відповідає без помилок; вміє застосовувати отриманні знання, оперувати понятійно-термінологічним апаратом
В 82-89 Добре	студент на достатньому рівні володіє теоретичним матеріалом, оперує понятійно-термінологічним апаратом; але недостатньо орієнтується в мистецьких стилях і техніках.
С 74-81 Добре	студент в цілому володіє теоретичним матеріалом, але недостатньо переконливо оперує понятійно-термінологічним апаратом; недостатньо орієнтується в мистецьких стилях і техніках.
Д 64-73 Задовільно	студент не досконало володіє теоретичним матеріалом та оперує понятійно-термінологічним апаратом; помітні відсутність системності, наполегливості, старанності у вивченні завдань та результативності підготовки.
Е 60-63 Задовільно	студент у цілому обізнаний з теоретичним матеріалом та понятійно-термінологічним апаратом; явні відсутність системності, наполегливості, старанності у вивченні завдань та результативності підготовки
FX 35-59 Незадовільно	явна недбалість індивідуальної підготовки, постійне невиконання теоретичних завдань, відсутність самостійної роботи та інтересу до предмету (як до історії, так і до зразків мистецтва), що вивчається.
F 0-35 Незадовільно	системна недбалість індивідуальної підготовки й невиконання теоретичних завдань, відсутність самостійної роботи та інтересу до предмету, що вивчається.

Розподіл балів

Поточний контроль															Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума	
РОЗДІЛ 1								РОЗДІЛ 2											
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 1.7	T 1.8	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	T 2.6	T 2.7	T 2.8	45	75	25	100
Поточний контроль																			
3	2	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3				
Контроль самостійної роботи																			
1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	Задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: презентації практичних завдань, реферати, тести, залік, екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни

1. Розділ 1. Образотворче мистецтво та архітектура від витоків до XIX ст.
2. Розділ 2. Образотворче мистецтво та архітектура XIX - початку XXI ст.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Образотворче мистецтво та архітектура від витоків до XIX ст.

Тема 1.1. ОТМ та архітектура в контексті історичного розвитку. Форми художнього відображення у первісності.

Тема 1.2. Мистецтво Давнього Єгипту та Передньої Азії.

Тема 1.3. Образотворче мистецтво та архітектура Античної Греції.

Тема 1.4. Образотворче мистецтво та архітектура Античного Риму.

Тема 1.5. Образотворче мистецтво та архітектура Середньовіччя.

Тема 1.6. Мистецтво європейського Відродження.

Тема 1.7. Європейське мистецтво Нового часу: Бароко. Маньєризм.

Тема 1.8. Західноєвропейське образотворче мистецтво та архітектура XVIII ст. Рококо. Класицизм. Ампір.

Розділ 2. Образотворче мистецтво та архітектура XIX – поч. XXI ст.

Тема 2.1. Європейське мистецтво першої половини - середини XIX ст. Романтизм, реалізм.

Тема 2.2. Європейське мистецтво другої половини XIX ст.: імпресіонізм, постімпресіонізм, символізм.

Тема 2.3. Європейське мистецтво кінця XIX – поч. XX ст.: модерн, кубізм, фовізм, експресіонізм, примітивізм.

Тема 2.4. Мистецтво першої пол. XX ст. «Перша» хвиля авангарду (футуризм, дадаїзм, супрематизм, абстракціонізм, сюрреалізм).

Тема 2.5. Світова архітектура першої половини XX ст.

Тема 2.6. Мистецтво другої пол. XX ст.: абстрактний експресіонізм, геометричний абстрактивізм, поп-арт, концептуалізм, мінімалізм, гіперреалізм, тощо.

Тема 2.7. Акціонізм у образотворчому мистецтві постмодерної доби: хеппенінг, перформанс, інвайромент, флеш-моб тощо.

Тема 2.8. Світова архітектура другої половини XX ст.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Са-мост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самос. роб.
РОЗДІЛ 1. Розвиток образотворчого мистецтва та архітектури від витоків до XIX ст.										
Тема 1.1. ОТМ та архітектура в контексті історичного розвитку. Форми художнього відображення у первісності	11	2	2		7		2			
Тема 1.2. Мистецтво Давнього Єгипту та Передньої Азії.	11	2	2		7					
Тема 1.3. ОТМ та архітектура Античної Греції.	11	2	2		7					
Тема 1.4. ОТМ та архітектура Античного Риму	11	2	2		7					
Тема 1.5. ОТМ та архітектура Середньовіччя	11	2	2		7		2			
Тема 1.6. Мистецтво європейського Відродження.	13	2	4		7			2		
Тема 1.7. Європейське мистецтво Нового часу: Бароко. Маньєризм.	11	2	2		7					
Тема 1.8. Західноєвропейське образотворче мистецтво та архітектура XVIII ст. Рокко. Класицизм. Ампір.	11	2	2		7					
РОЗДІЛ 2. Образотворче мистецтво та архітектура XIX - початку XXI ст.										
Тема 2.1. Європейське мистецтво першої пол.. - середини XIX ст. Романтизм, реалізм	7	2	2		3		2			
Тема 2.2. Європейське мистецтво другої половини XIX ст.: імпресіонізм, постімпресіонізм, символізм.	7	2	2		3					

Тема 2.3. Європейське мистецтво кінця XIX – поч. XX ст.: модерн, кубізм, фовізм, експресіонізм, примітивізм.	7	2	2		3					
Тема 2.4. Мистецтво першої пол. XX ст. Перша хвиля авангарду (футуризм, дадаїзм, супрематизм, абстракціонізм, сюрреалізм)	9	2	4		3			2		
Тема 2.5. Світова архітектура першої половини XX ст. .	7	2	2		3					
Тема 2.6. Мистецтво другої пол. XX ст.: абстрактний експресіонізм, ташизм, геометричний абстрактивізм, поп-арт, концептуалізм, мінімалізм, гіперреалізм тощо.	7	2	2		3		2	2		
Тема 2.7. Акціонізм у ОТМ постмодерної доби: хепенінг, перформанс, інвайромент, флеш-моб тощо.	9	2	2	2	3					
Тема 2.8. Світова архітектура другої половини XX ст.	7	2	2		3					
Усього годин	150	32	36	2	80					

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I			
1	ОТМ та архітектура в контексті історичного розвитку. Форми художнього відображення у первісності.	2	2
2	Мистецтво Давнього Єгипту та Передньої Азії.	2	
3	Образотворче мистецтво та архітектура Античної Греції	2	
4	Образотворче мистецтво та архітектура Античного Риму.	2	
5	Образотворче мистецтво та архітектура Середньовіччя	2	2
6	Мистецтво європейського Відродження.	2	
7	Європейське мистецтво Нового часу: Бароко. Маньєризм	2	
8	Західноєвропейське образотворче мистецтво та архітектура XVIII ст. Рококо. Класицизм. Ампір	2	
РОЗДІЛ II			
1	Європейське мистецтво першої половини – середини XIX ст. Романтизм, реалізм.	2	2
2	Європейське мистецтво другої половини XIX ст.: імпресіонізм, постімпресіонізм, символізм.	2	
3	Європейське мистецтво кінця XIX – поч. XX ст.: модерн, кубізм, фовізм, експресіонізм, примітивізм.	2	
4	Мистецтво XX ст.. Перша хвиля авангарду (дадаїзм, футуризм, супрематизм абстракціонізм, сюрреалізм).	2	
5	Світова архітектура першої половини XX ст.	2	
6	Мистецтво другої пол. XX ст.: абстр. експресіонізм, геометрич. абстрактивізм, поп-арт, концептуалізм, мінімалізм, гіперреалізм.	2	2
7	Акціонізм у образотворчому мистецтві постмодерної доби: хепенінг, перформанс, інвайромент, флеш-моб тощо.	2	
8.	Світова архітектура другої половини XX ст.	2	
Разом		32	8

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна	Заочна
РОЗДІЛ I			
1	Скульптура й архітектура Античної Греції та Риму.	2	
2	Мистецтво Середньовіччя: етапи розвитку, жанри	2	
3	Образотворче мистецтво та архітектура італійського Відродження.	2	2
4	Особливості розвитку образотворчого мистецтва та архітектури Північного Відродження		
5	Стиль європейського бароко.	2	
6	Класицизм в європейському образотворчому мистецтві та архітектурі.	2	
7	Стильові вектори західноєвропейського мистецтва XIX ст. (романтизм, реалізм)	2	
8	Імпресіоністи: традиції та новаторство	2	2
9	Стиль модерн в європейському образотворчому мистецтві та архітектурі XIX ст.	2	
РОЗДІЛ II			
1	Модерністичні течії у образотворчому мистецтві та архітектурі поч. XX ст. (кубізм, дадаїзм, фовізм та ін.).	4	2
2	Авангардизм в ОТМ (перша пол. XX ст.).	2	
3	Українські коріння світового авангарду (О. Архипенко, Д. Бурлюк, В. Кандинський, К. Малевич)	2	
4	Стильові вектори європейської архітектури першої половини XX ст.	2	2
5	Авангард в образотворчому мистецтві др. пол. XX ст.	2	
6	Новітні явища в ОТМ другої пол. XX ст.: поп-арт, мінімалізм, гіперреалізм, ленд-арт, оп-арт, кінетичне мистецтво тощо	2	
7	Концептуалізм як інтертекстуальне явище мистецтва пост-модерної доби.	2	
8	Акціонізм як принцип гри в мистецтві (інвайромент, хепенінг, перформанс, інсталяція, флеш-моб та ін.)	2	
	Разом	36	8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I			
1	ОТМ та архітектура в контексті історичного розвитку. Форми художнього відображення у первісному суспільстві.	7	
2	Мистецтво Давнього Єгипту та Передньої Азії.	7	
3	Образотворче мистецтво та архітектура Античної Греції.	7	
4	Образотворче мистецтво та архітектура Античного Риму	7	
5	Образотворче мистецтво та архітектура Середньовіччя.	7	
6	Мистецтво європейського Відродження.	7	
7	Європейське мистецтво Нового часу: Бароко. Маньєризм	7	

8	Західноєвропейське образотворче мистецтво та архітектура XVIII ст. Рококо. Класицизм. Ампір.	7	
РОЗДІЛ II			
1	Європейське мистецтво першої половини XIX ст. Романтизм, реалізм.	3	
2	Європейське мистецтво другої половини XIX ст.: імпресіонізм, постімпресіонізм, символізм.	3	
3	Європейське мистецтво кінця XIX – поч. XX ст.: модерн, фовізм, експресіонізм, примітивізм.	3	
4	Мистецтво першої пол. XX ст.. Перша хвиля авангарду (кубізм, футуризм, дадаїзм, абстракціонізм, сюрреалізм).	3	
5	Світова архітектура першої половини XX ст.	3	
6	Мистецтво другої пол. XX ст.: абстрактний експресіонізм, ташизм, геометричний абстрактивізм, поп-арт, концептуалізм, мінімалізм, гіперреалізм тощо.	3	
7	Акціонізм у образотворчому мистецтві постмодерної доби: хепенінг, перформанс, інвайромент, флеш-моб тощо.	3	
8	Світова архітектура другої половини XX ст.	3	
Разом		80	

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бахм-Дюшен М., Кук Дж. Современное искусство: краткая энциклопедия. М., 2001.
2. Бунин А. В., Саваренская Т. Ф. История градостроительного искусства. Т. 2. – М., 1979.
3. Всеобщая история искусств. Искусство 17-18 вв. Т. 4./ Под ред. Колпинского Ю. Д., Роттенберга Е. И.– М.: Ис-во, 1963.- 481 с., ил.
4. Дмитриева Н. А. Краткая история искусств. Вып. 1: от древнейших времен по XVI век. Очерки. – 3-е изд., доп. – М.: Искусство, 1985. – 319 с., ил.
5. Едике Ю. История современной архитектуры: Синтез формы, функции и конструкции. – М., 1972.
6. Иконников А. В. Зарубежная архитектура: От «новой архитектуры» до постмодернизма. – М., 1982.
7. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. – М., 1996.
8. История зарубежного искусства: Учебник / Под ред. М. Т. Кузьминой, Н. Л. Мальцевой, 3-е, доп. изд. – М.: Изобраз. искусство, 1983. – 488 с., ил.
9. История искусства зарубежных стран. Первобытное общество, Древний Восток, Античность / Учебник для вузов искусства и культуры // Под ред. М. В. Добросклонова и А. П. Чубовой. – М.: Изобр. ис-во, 1979, - 384 с., ил.
10. Історія українського образотворчого мистецтва XX століття. К.: Мистецтво, 1998.
11. Історія світового образотворчого мистецтва: Нариси / Редкол.: П. Білецький та ін. К.: Генеза, 2008.
12. Козловски П. Культура постмодерна / Пер. с нем. М. : Республика, 1977.
13. Матвеева Л. Культурологія. Навчальний посібник. К., 2005.
14. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культури XX століття : Навч. посіб. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2002. 214 с.
15. Петкова С. М. Справочник по мировой культуре и искусству. Изд. 4-е. – Ростов н/Д: Фенікс, 2007. – 506 с., ил.
16. Рагон М. О современной архитектуре. – М., 1963. - М., 1985.
17. Сак Л. Н., Федорук А. К. Зарубіжне мистецтво: Посібник. – К.: Радянська школа, 1980. – 145 с. + вкл. История мирового искусства.

18. Уиттик А. Европейская архитектура XX в. / А. Уиттик. – Т. 1-2. – М.: Искусство, 1960-1964.
19. Архитектура XX века. [Электронный ресурс] / Режим доступа до сайту: <http://www.worldarthistory.com/architecture-XX-century.html>
20. Энциклопедия для детей. Т. 7. Ч. 2. Зарубежное искусство. Архитектура второй пол. XX века [Ел. ресурс] / Изд-во АВАНТА+; Режим доступа: <http://bibliotekar.ru/avanta/150.htm>
21. Энциклопедия Кругосвет. Искусство и культура. Шарун, Ханс Бернхард [Электронный ресурс] / Режим доступа к сайту: http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/izobrazitelnoe_iskusstvo/SHARUN_HANS_BERNHARD.html
22. Live Journal. Архибренды. [Электронный ресурс] / Режим доступа к сайту: <http://carmelist.livejournal.com/343538.html>
23. Life LA. Архитектура пространства Ганса Шаруна [Электронный ресурс] / Режим доступа к сайту: http://todayla.blogspot.com/2010/11/blog-post_17.html

Додаткові

1. Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції / Пер. з рос. О.М. Іванченко // Вст. ст. Ю.В.Шаніна. – К.: Мист-во, 1996. – 472 с., іл.
2. Мифологические, исторические и литературные сюжеты в произведениях западноевропейской живописи и скульптуры / Авт. текста и сост. Р.И.Русакова, Г.И.Шрамкова. – М.: Изобраз. ис-во, 1994. – 208 с., ил.
3. Фехнер О. Ю. Голландський живопис XVII ст. – К.: Мистецтво, 1972. – 71 с., 46 чорнобіл. та 8 кольорових іл.
4. Стоун И. Муки и радости. Роман о Микеланджело. / Предисл. и пер. с англ. Н. Банникова. – Кишинев: Картя молдовеняскэ, 1976. – 768 с.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма здійснюється за наявності дидактичних та ілюстративних матеріалів, а також навчально-методичного матеріалу (посібників, монографій, популярної літератури з історії образотворчого мистецтва, ілюстрованих альбомів, доступу до електронних ресурсів) та апаратури (відеопроєктор, комп'ютер, ноутбук) для проведення практичних занять з достатньою кількістю ілюстрацій (презентацій) зразків, що вивчаються за програмою. Як наочні методи навчання можливо здійснювати відвідування виставок, вернісажів, майстерень художників, організацію екскурсій тощо.